

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KYRKOSTYRELSENS CIRKULÄR

Nr 14/2005
29.3.2005

MODELLREGLEMENTE FÖR KAPELLRÅDET

Kapellrådets gamla modellreglemente upprättades år 1976. Lagstiftningen har förnyats i många avseenden sedan dess och modellreglementet är därför föråldrat. Kapellförsamlingssystemet har av olika skäl tills vidare inte fått något nämnvärt fotfäste. Under den senaste tiden har det dock väckt allt mer intresse, i synnerhet i samband med planeringen av församlingssammanslagningar. Av denna anledning har en uppdaterad modell utarbetats för kapellförsamlingens verksamhet med beaktande av de senaste ändringarna i lagstiftningen om församlingsförvaltningen.

KYRKOSTYRELSEN

Matti Halttunen

Mikko Tähkänen

ISSN 0782-9558

Tryckort: Kyrkostyrelsens kopieringscentral

Kapellförsamling

Lagstiftningsgrund:

Bildandet av en kapellförsamling som en områdesenhet möjliggjordes i och med den omfattande församlingsadministrationsreform som trädde i kraft i början av år 1976. Målet var att säkerställa att församlingens olika delområden behandlas likvärdigt och att dess traditioner vårdas och respekteras samt att slå vakt om det andliga livet på orten. Kapellförsamlingarna var tänkta att lämpa sig för såväl växande centra inom församlingens område som för små församlingsenheter som anslutits till församlingen. Kommittén som arbetade med att förnya kyrkolagen kom med följande uttalande om kapellförsamlingar: ”Syftet med bildandet av en kapellförsamling har varit att effektivisera församlingsverksamheten genom att ge församlingsmedlemmar som bor inom ett avgränsat område av församlingen en viss självständighet i frågor som berör det egna området. – Samma målsättning har legat till grund för bildandet av församlingsdistrikt. En kapellförsamling kan ges större självständighet än ett församlingsdistrikt, fast detta i övrigt kan sköta likadana uppgifter. Syftet har varit att skapa olika slags administrativa möjligheter att, utgående från en ändamålsenlighetsprövning, i olika situationer uppnå samma mål.

Bestämmelser om kapellförsamlingar finns i 3 kap. 4 § 2 mom. och 24 kap. 3 § 1 mom. i den gällande kyrkolagen (1054/1993) samt i 6 kap. 32b § 1 och 2 mom. och 12 kap. i kyrkoordningen. I den sistnämnda finns huvudbestämmelserna för hur kapellförsamlingens verksamhet skall organiseras.

Enligt KL 3:4, 2 kan av en viss del av en församling bildas en kapellförsamling eller ett församlingsdistrikt. Om dessa bestäms närmare i kyrkoordningen. En kapellförsamling är alltid områdesbaserad. Gränserna skall vara entydigt definierade, t.ex. så att man utnyttjar den anslutna församlingens gränser, stadsdelar eller andra klara bestämningsgrunder. En kapellförsamling kan inte grundas på språklig grund.

Enligt KO 12:1, 1 beslutar kyrkofullmäktige eller församlingsrådet om grundande och indragning av en kapellförsamling samt om dess reglemente. Gemensamma kyrkofullmäktige skall beredas tillfälle att avge utlåtande i ärendet. Beslutet skall underställas domkapitlet för fastställelse. Enligt KO 12:2, 1 skall i reglementet för kapellförsamlingen intas bestämmelser om kapellförsamlingens namn och gränser samt om kapellrådets sammansättning, uppgifter och verksamhet.

Enligt KL 12:1,2 skall det i en kapellförsamling finnas ett kapellråd för skötseln av församlingens angelägenheter. Kapellrådets medlemmar utses av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet för dettas mandattid bland de medlemmar i församlingen som är bosatta på kapellförsamlingens område. Kapellförsamlingens kaplan eller någon annan präst i kapellförsamlingen är medlem i kapellrådet på tjänstens vägnar. Församlingens kyrkoherde och den medlem av kyrkorådet eller församlingsrådet som detta utsett är berättigad att närvara vid kapellrådets sammanträden och ta del i diskussionerna men inte i fattandet av beslut (KO 12:2, 2).

Enligt KO 6:32b § väljer kapellrådet kapellförsamlingens kaplan, om en sådan tjänst särskilt har inrättats. Det finns inga särskilda bestämmelser för en församlingspastors tjänst i en kapellförsamling, varför denna tillsätts av domkapitlet på sedvanligt sätt. Kapellrådet skall dock höras liksom kyrkorådet, eftersom det rör sig om dess tjänst och tjänsteinnehavare.

Arbetsuppgifterna för kapellförsamlingens präst, liksom församlingens övriga prästers arbetsuppgifter, skall inkluderas i en sådan arbetsfördelningsplan som avses i KO 6:16. Kyrkoherden är chef för kapellförsamlingens präst på samma sätt som för församlingens övriga personal som deltar i det andliga arbetet.

I enlighet med KO 12:4, 1 skall i församlingens eller den kyrkliga samfällighetens budget till kapellrådets förfogande anslås medel avsedda för den verksamhet som bedrivs i kapellförsamlingen. Medel måste således anslås. Detta skiljer sig från vad som gäller för ett församlingsdistrikt, vars budgetmedel fullmäktige helt kan dra in.

I enlighet med KO 12:4, 2 kan det i reglemente bestämmas att kapellrådet beslutar om användningen av sådan egendom som genom gåva eller testamente har överlåtits för kapellförsamlingens behov eller som har anskaffats med gåvomedel samt av egendom som kommit i stället för sådan egendom liksom om användningen av egendomens avkastning. Det är dock församlingen som innehar äganderätten och den beslutar i egenskap av ägare i sista hand om sin egendom. Gåvans eller testamentets villkor måste dock beaktas om inte något annat följer av sådana förändrade förhållanden som avses i KL 15:4.

Enligt KL 10:4, 1 kan kyrkofullmäktige inte överföra kyrkorådets beslutanderätt till kapellrådet. Kapellrådets uppgifter berör sålunda i första hand verksamheten. Egen beslutanderätt som baserar sig på kyrkoordningen har den dessutom i valet av kaplan samt förvaltningen av donationsegendom. Kapellrådet beslutar också om användningen av de budgetmedel som anförtrots detta och sköter om sin interna förvaltning.

Kyrkorådet kan på basis av KL 10:5 inte överföra ett beslut fattat av kapellrådet till handläggning i kyrkorådet. Det är dock möjligt att yrka på rättelse i kapellrådets beslut enligt KL 24:3, 1 punkt 1 till kyrkorådet och besvär mot dess beslut kan anföras normalt till förvaltningsdomstolen. Behov av ändringssökande torde vara sällsynt, eftersom den största delen av rådets beslut gäller beredning och verkställighet. I valet av kaplan kan det uppkomma en normal besvärssituation.

Reglemente:

Varken kyrkolagen eller kyrkoordningen innehåller närmare bestämmelser om kapellförsamlingens förvaltning. Avsikten är att kapellrådets verksamhet skall organiseras med hjälp av ett reglemente. Kyrkostyrelsen har avgett ett tidigare, nu fullkomligt föråldrat, modellreglemente år 1976. Reglementet uppdateras enligt denna modell så att det motsvarar gällande lagstiftning. Modellreglementet har uppgjorts för en enskild församling. I en kyrklig samfällighet kan kyrkorådet ersättas med församlingsrådet. Dessutom bör man beakta att församlingsrådet själv också godkänner reglementet och väljer kapellrådet.

Reglemente för

..... **kapellförsamling**

Godkänt av kyrkofullmäktige i X församling den
och fastställt av domkapitlet i stift den
20

20

1 §

I X församling finns en kapellförsamling, vars område inbegriper [det område som tidigare tillhörde Y församling sådant som det var när församlingen upphörde den 31 december 20 .] / [annan definition:.....]

Kapellförsamlingens namn är Y kapellförsamling.

2 §

[Y kapellförsamlings kyrka är Y kyrka.]

3 §

[Kapellförsamlingens begravningsplats är den begravningsplats som tidigare tillhörde Y församling; där begravs i första hand kapellförsamlingens medlemmar och deras anhöriga.

Gravbokföringen sköts av församlingens ekonomibyrå.]

4 §

[I X församling finns en kaplans-/församlingspastorstjänst för Y kapellförsamling, vars egentliga uppgift är att sköta den andliga verksamheten inom kapellförsamlingens område. För att utjämna arbetsfördelningen bland församlingens prästerskap måste denne dock delta i församlingsarbetet inom hela församlingens område på det sätt som anges i den arbetsfördelningsplan som avses i 6 kap 16 § i kyrkoordningen . I arbetsfördelningsplanen fastställs också kyrkoherdens och det övriga prästerskapets uppgifter inom kapellförsamlingens område.]

Församlingens personal sköter också arbetsuppgifter som hänför sig till kapellförsamlingens område i enlighet med sina egna instruktioner, befattningsbeskrivningar och anställningsavtal samt chefernas order.

5 §

Till kapellrådet hör på tjänstens vägnar kapellförsamlingens kaplan/församlingspastor samt som övriga medlemmar ordinarie medlemmar och lika många personliga suppleanter. De valda medlemmarna och suppleanterna skall vara bosatta inom kapellförsamlingens område och vara valbara i församlingsval.

Vid det första sammanträdet under mandatperiodens första [och tredje] år väljer kapellrådet bland sig en ordförande och en vice ordförande.

6 §

Kapellrådet sammankallas av ordföranden, eller i det fall att denna är förhindrad av vice ordföranden, som bestämmer tid och plats för sammanträdet. Kapellrådet kan också på förhand fastställa en tidsplan för sina sammanträden.

Kapellrådet skall dessutom sammankallas då minst en fjärdedel av medlemmarna skriftligen begär det.

7 §

Kallelsen tillställs medlemmarna och dem som har rätt att närvara vid sammanträdena senast [tre] dagar före sammanträdet. Till kallelsen skall fogas en förteckning över de ärenden som skall behandlas.

Om ett ärende är brådskande kan kapellrådet besluta att det tas upp till behandling även om det inte finns omnämnt i möteskallelsen.

8 §

Närmare bestämmelser om behandlingen av ärenden finns i kyrkolagen, kyrkoordningen samt förvaltningslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

För att säkerställa att sammanträdet förlöper smidigt har ordföranden rätt att i ett enskilt ärende begränsa längden på medlemmarnas inlägg så att ett inlägg får räcka högst [] minuter.

9 §

[Kapellrådets kaplan/församlingsspastor] / [Kyrkoherden eller en av kyrkoherden utsedd tjänsteinnehavare i församlingen] bereder och sköter föredragningen av en skriftlig redogörelse om ett ärende som skall avgöras i kapellrådet; redogörelsen tillsammans med motiverade beslutsförslag skall tillställas kapellrådets medlemmar i god tid före sammanträdet. Om ärendets brådskande natur så kräver kan en föredragningspromemoria med beslutsförslag delas ut på sammanträdet. Mindre viktiga ärenden, som till sin natur eller betydelse är sådana att de inte förutsätter skriftlig föredragning, kan dock föredras muntligt.

En medlem av kapellrådet och en medlem av kapellförsamlingen har rätt att väcka initiativ i frågor som hör till rådets befogenheter i enlighet med vad som föreskrivs om initiativrätt i kyrkorådet för medlem av kyrkorådet och medlem av församlingen i 9 kap. 2 § och 7 kap. 9 § 1 mom. i kyrkoordningen.

10 §

Sammanträdesprotokoll förs av en sekreterare som kapellrådet har valt för denna uppgift. Sekreteraren kan vara medlem av rådet eller en tjänsteinnehavare i församlingen.

I protokollet noteras omröstningar som förrättats och beslut som fattats samt de övriga omständigheter i anslutning till behandlingen som ordförande bestämmer.

Protokollet justeras av två av sammanträdet valda protokolljusterare eller, om sammanträdet så bestämmer, av kapellrådet vid dess sammanträde. Om protokolljusterarna och ordföranden inte är eniga om protokollets innehåll, justerar kapellrådet protokollet vid sitt nästa sammanträde.

Kapellrådets ordförande eller sekreterare bestyrker riktigheten av kapellrådets protokollsutdrag.

Kapellrådets expedition undertecknas av ordföranden och föredraganden. Om ordföranden också varit föredragande är den andra personen som undertecknar expeditionen sekreteraren.

Sekreteraren skall utan dröjsmål tillställa kyrkorådet det justerade protokollet för kännedom.

11 §

Kapellrådet fattar beslut om

- 1) medel som anvisats kapellrådet i församlingens budget;
- 2) medel som införskaffats genom kapellförsamlingens egen verksamhet; och
- 3) användningen av sådan egendom som avses i 12 kap. 4 § i kyrkoordningen samt dess avkastning.

Beträffande dels förfarandet vid godkännandet av räkningar som skall betalas från kapellrådets disponibla medel samt andra utgifter, dels annat som kapellrådet måste iaktta i användningen av medel, gäller vad som bestäms i församlingens ekonomistadga och med stöd av denna.

Församlingens ekonomibyrå sköter om kapellförsamlingens finanser och bokföring.

12 §

Kapellrådets uppgift är att

- 1) följa med och främja det andliga livet inom kapellförsamlingens område samt komma med framställningar och initiativ gällande detta till kyrkorådet;
- 2) vid behov tillsätta assisterande kommittéer för uppgifter som hör till kapellförsamlingens verksamhetsområde;
- 3) övervaka och följa upp skötseln av ekonomiska ärenden inom kapellförsamlingens område samt komma med framställningar och initiativ gällande dessa till kyrkorådet.
- 4) årligen inom den av kyrkorådet utsatta tiden uppgöra ett förslag till kyrkorådet om kapellförsamlingens verksamhetsberättelse och budgetförslag för nästa år;
- 5) fastställa en plan för användningen av de anslag som beviljats kapellrådet i församlingens budget och sända denna till kyrkorådet för kännedom;
- 6) ge kyrkorådet ett utlåtande om den kollektplan som detta skall fatta beslut om;
- 7) [välja kapellförsamlingens kaplan och] ge kyrkorådet ett utlåtande om personal som skall anvisas eller väljas för kapellförsamlingens verksamhet;]

- 8) övervaka och sköta kapellförsamlingens kyrka och begravningsplats enligt kyrkorådets anvisningar;
- 9) övervaka församlingens övriga egendom inom kapellförsamlingens område i enlighet med kyrkorådets anvisningar;
- 10)
- 11)
- 12)

13 §

Kapellrådet skall årligen inom den av kyrkorådet utsatta tiden ge kyrkorådet en berättelse om kapellförsamlingens verksamhet under föregående år. För berättelsen gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs och bestäms om kyrkorådets verksamhetsberättelse.

14 §

Ändring i kapellrådets beslut kan sökas genom rättelseyrkande till kyrkorådet i enlighet med bestämmelserna i 24 kap. i kyrkolagen.

Ikraftträdandebestämmelse

Detta reglemente träder i kraft den första i den månad som följer på domkapitlets beslut om fastställelse.

[Med detta reglemente upphävs det reglemente som godkänts av kyrkofullmäktige den 19 och fastställt av domkapitlet i stift den 19 .]

Motiveringar till reglementet

1 §. Modellreglementet bygger på det primära alternativet att en kapellförsamling utgörs av en till församlingen ansluten, indragen församling. Också en annan områdesindelning är naturligtvis möjlig. En möjlig och naturlig lösning kan i detta fall vara att i stället för att bilda en kapellförsamling alternativt organisera områdets verksamhet i ett församlingsdistrikt som lyder under ett distriktsråd.

En kapellförsamling kan inte grundas på språklig grund, utan är alltid områdesbaserad.

Kapellförsamlingen måste ha ett namn. Kapellförsamlingen är dock inte en självständig juridisk person, utan en verksamhetsenhet inom församlingen, om än med en viss beslutanderätt. Denna definieras närmare i ett reglemente.

2–3 §. Kapellförsamlingen kan anvisas en egen kyrka och begravningsplats, vilket också är en av de grundläggande frågorna i hela systemet med kapellförsamlingar. Kapellförsamlingen utgör en egen gudstjänstsgemenskap och begravningsplatsen kan i första hand reserveras

uttryckligen för kapellförsamlingens medlemmar och deras anhöriga. Beträffande begravningsplatsen är det skäl att infoga en motsvarande bestämmelse i dispositionsplanen.

4 §. En kapellförsamling kan ha en egen präst, kaplan eller församlingspastor. Detta är dock inte obligatoriskt, utan prästtjänsterna kan skötas av församlingens prästerskap på det sätt som anges i arbetsfördelningsplanen.

Om kapellförsamlingen har en egen kaplan, väljer kapellrådet också vederbörande i enlighet med 6 kap. 32b § 1 mom. i kyrkoordningen. Om detta har det dessutom infogats en bestämmelse i 12 § i modellreglementet. Om det rör sig om en församlingspastor och inte en kaplanstjänst, utser domkapitlet efter att ha fått kyrkorådets utlåtande en församlingspastor till tjänsten. Som underlag för detta skall kapellrådet avge sitt eget utlåtande, utan vilket tjänsten inte bör tillsättas.

5 §. I denna paragraf finns bestämmelser om kapellrådet. Kyrkofullmäktige väljer medlemmarna för sin mandatperiod. Kapellförsamlingens präst är dock medlem på tjänstens vägnar, men till ordförande måste vederbörande väljas separat. Medlemmarna och suppleanterna väljs för kyrkofullmäktiges hela mandatperiod.

I paragrafens 2 moment finns två alternativ till ordförandens och vice ordförandens mandatperiod; antingen två eller fyra år.

6–8 §. I dessa paragrafer finns bestämmelser om mötesförfarandet och behandlingen av ärenden, vilka motsvarar bestämmelserna i kyrkorådets reglemente.

9 §. I paragrafens 1 moment föreskrivs om beredningen och föredragningen av ärenden på samma sätt som i fråga om kyrkorådet. Alternativen återspeglar om kapellförsamlingen har en egen präst eller inte. I modellreglementet har man utgått från att om egen präst saknas, bereds och föredras ärendena av kyrkoherden eller en av kyrkoherden utsedd tjänsteinnehavare i församlingen. Utgångspunkten är att kapellförsamlingen uttryckligen skall stöda det andliga livet i området.

I paragrafens 2 moment föreskrivs om den initiativrätt som en medlem av kapellrådet eller kapellförsamlingen har på samma sätt som det i kyrkoordningen finns bestämmelser om initiativrätten för en medlem av kyrkorådet eller en församlingsmedlem. Här räcker det med en hänvisningsbestämmelse.

10 §. Denna paragraf överensstämmer med motsvarande bestämmelse om protokoll, protokollsutdrag och expedition i reglementet för kyrkorådet.

11 §. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om beslutanderätten gällande kapellrådets användning av medel.

I paragrafens 2 moment hänvisas till församlingens allmänna förfarande vid godkännande av räkningar och annan användning av medel. Dessa bestämmelser ingår i kyrkorådets beslut och den ekonomistadga för församlingen som kyrkofullmäktige godkänt.

I paragrafens 3 moment utgår man från att kapellförsamlingen inte har några egna finanser eller egen bokföring utan att de sköts av ekonomibyrån. Beslutanderätten i fråga om användningen av medel innehåller däremot på ovan nämnda grund av kapellförsamlingen.

12 §. I denna paragraf beskrivs kapellrådets uppgifter i form av exempel. Fastän kapellförsamlingen finns till uttryckligen för områdets andliga arbete, måste paragrafen ändå innehålla bestämmelser om de obligatoriska administrativa och ekonomiska uppgifterna.

Kyrkofullmäktige och kyrkorådet kan inte delegera sin egen beslutanderätt till kapellrådet. Detta visar på att kapellförsamlingen och kapellrådet till sin karaktär är inriktade på det verksamhetsmässiga och andliga; i detta kan det naturligtvis ingå att bistå och komplettera kyrkorådet i skötseln av ärenden inom kapellförsamlingens område. Modellen har utformats utifrån denna grund.

Av ovan nämnda anledning kan kapellrådet inte besluta om kapellförsamlingens s.k. fria kollekt, utan det måste göras i samråd med kyrkorådet så att kapellrådet ger ett utlåtande i frågan. Om kyrkorådet och kyrkoherden är av olika åsikt beträffande sådana kollekt, skall ärendet hänskjutas till domkapitlet för avgörande i enlighet med 9 kap. 7 § i kyrkoordningen.

Vad beträffar tjänstetillsättningar konstateras i paragrafen att kapellrådet självt väljer sin kaplan. I fråga om annan personal ger kapellrådet bara ett utlåtande när kyrkorådet anställer personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande för dess behov. Å andra sidan måste kyrkorådet begära detta utlåtande vid beredningen av ärendet.

13 §. I denna paragraf föreskrivs att kapellförsamlingens verksamhetsberättelse i tillämpliga delar skall upprättas och överlämnas till kyrkorådet enligt samma grunder som kyrkorådet överlämnar sin egen berättelse om hela församlingens verksamhet till kyrkofullmäktige.

14 §. I denna paragraf finns en hänvisningsbestämmelse till 24 kap. i kyrkolagen om det rättelseyrkandeförfarande som gäller i fråga om kapellrådets beslut.

Ikraftträdandebestämmelse. I ikraftträdandebestämmelsen finns alternativ både för att ändra reglementet och för att godkänna ett nytt reglemente.